

TAPINTHATÓ KÜLÖNBSÉG

Tóth Norbert

A gépesített technológiák által adott élzárási megoldások nem feltétlenül jelentenek ugyanolyan felhasználói élményt a megrendelőnek, mint amelyet a gyártónak. Ami az iparosnak szakszerű, az nem biztos, hogy a fogyasztót is lázba hozza. Körbenéztünk, hogy melyek a fogyasztói trendek ezen a téren, és ezúttal a természetes anyagokkal történő megoldásokat gyűjtöttük össze. Élanyagok, élzárási megoldások másképp!

Gyakran az az érzésem, hogy ha élzárásról beszélünk, akkor minden az ABS élanyagokról és a gépi élzárásról szól a bútortiparban. Nem kötelező, hogy minden, élzárásra ítélt laptermékre csakis ez az alapanyag, és csakis ez a technológia nyújtson megoldást. (Az autópálya helyett minden esetben lehet más útvonalat is választani, ha autóval kell útnak indulni.) A lényeg tehát, hogy a megoldásoknak mindig sokkal nagyobb tárháza van, mint amit egy adott technológia képes nyújtani. Ebben a cikkben olyan egyéb

élezési módszerekre is kitérünk, amelyek nem feltétlenül tartoznak a fő áramlathoz, ugyanakkor szakmai értelemben véve tartós, hasznos megoldás, esztétikai értelemben véve pedig eredeti és különleges választ képesek adni az élezési szükségességére.

HASZNOS ÉS/VAGY HATÁSOS?

Mielőtt azonban a konkrét élezési módszerekre rátérnénk, tisztáznunk kell valamit! Az egy dolog, hogy mi, bútortipari gyártók, forgalmazók milyen élezést tartunk szakmailag

elfogadottnak, attól még nem biztos, hogy a vásárlói élmény teljes lesz. Márpedig végső soron nem az a cél, hogy nekünk legyen jó az a bizonyos bútortipari termék, hanem, hogy a vevőnek jelentsen meglepedettséget – lehetőleg minél hosszabb ideig. Ez pedig csak úgy valósul meg, ha az élezési szempontjából (is) mi, gyártók elvégezzük a tisztességes szakmai munkát, a vevő pedig azt kapja, amit ő ízlésesnek, divatosnak, trendinek (és még sorolhatnám...) tart. A divat egyébként is sokszor fűtyül arra,

hogy a gépgyártók milyen új élzárási technológiát fejlesztettek ki...

A divat diktálta hatásokat mi sem bizonyítja jobban, mint a rétegelt lemez éle. Mint köztudott, a rétegelt lemez – különösen Nyugat-Európában és az USA-ban – nagy népszerűségnek örvend mint bútoralapanyag, elsősorban a Csináld magad! (DIY) mozgalom képviselői számára. Köztük alapvetően két nagy csoportot lehet megkülönböztetni. A rétegelt lemez élére jellemző réteges elrendeződést sokan igyekeznek büszkén megmutatni, sőt, sok esetben a forgácslapból készített alkatrészt is ilyen rajzolatú műanyag élzárával zárják le. A másik nagy csoport számára a rétegelt lemez éle takarást kíván! Különböző kötési módokkal igyekeznek tömörfa élléceket az élre rögzíteni – tippek százaival lehet találkozni az interneten. Magyarán, az élzáras legalább annyira stíluskérdés, mint amennyire technológiai. Az nyilvánvaló, hogy a laminált forgácslapok és konyhai munkalapok, MDF-lapok éleit le kell zárni valamilyen módon. A kérdés az, hogy milyen stílust, milyen hatást igényel a megrendelő és/vagy sugallunk a vevőnek.

A műanyag élzárókról sokszor és sokféle módon írtunk már. Most te-

A faanyag jellegzetes mintázatát jól megmutatja ez az asztaltető, ami felszelve már korántsem tudna így érvényesülni

kintsük át, hogy milyen lehetőségek adódnak, ha ezektől eltérő, elsősorban természetes anyagokkal történő élzárómegoldásokat szeretnénk!

FAÉLEK – „GYÁRI” ÉS ÜZEMI KIVITELBEN

A tömör faanyaggal való munka számos lehetőséget ad a bútortetők és oldalak, pulttetők, egyéb alkatrészek élleinek kialakításához. Elsőként adódik a legegyszerűbb (bár nem a legkönnyebb) lehetőség: a szélezet-

len fűrészáru élleinek meghagyása. Bár az ilyen esetben felhasznált fűrészárúnak években mérhető pihent állapotra van szüksége beépítés előtt, a cserébe kapott megrendelői visszajelzés sem fog elmaradni. Annak ugyanis, aki eredeti, különleges és impozáns hatást szeretne viszontlátni új bútorán, annak érdemes felkínálni ezt az opciót. S hogy milyen lesz a fogadtatás? Komoly rajongótáborra van a szélezetlen faanyaggal kiegészített bútoroknak, belsőépítészeti elemeknek. Ráadásul itt nem csak egy trendről van szó: szakmailag is szép kihívás szélezetlen faanyaggal dolgozni, és a kapott eredmény is garantáltan hosszú évekig lesz éke, dísze az adott otthonnak.

Mark Jupiter például, aki egy negyedik generációs asztalos Brooklynban, New Yorkban, úgy tartja, hogy a tömör fából, esetenként szélezetlen faanyagból készített bútorokra óriási kereslet van. „Úgy érzem, hogy egy tömör fából készített asztaltető időtlennek tűnik” – mondja Jupiter. „Valóban elmeséli a fa történetét. Bár a kézművesnek tisztában kell lennie azzal, hogyan kell megfelelően

A tömör, szélezetlen faanyag egyediséget és történetet is ad a bútornak

A fából készült élananyag nemcsak egyedi hatást ad, de a felrakása is gépesíthető

bánni a fával, de ez valójában Isten asztala marad. A tető megmutatja, hol nőtt a fa, hány éves, milyen alakú, hogy volt-e szárazság vagy hőség bizonyos években. Mindent megláthatunk abban a fában.” Aztán létezik az a megoldás, amikor a bútoralakrészét nem az egyben lévő, szélezetlen fűrészáruból készítjük el, hanem táblásítással, a szélezetlen részeket a tábla két szélére helyezve. Sőt, akár a furnérozott alapanyagot is „megfejlhetjük” ilyen szélezetlen anyaggal. Persze nem feltétlenül kell szélezetlen faanyagban gondolkodni. A fa alkatrész bárhol érjen is véget, ott szintén tömör faanyag fog rendelkez-

zésre állni a megmunkáláshoz. Az éléltételtől a mart profilon keresztül az egészen meredeken visszavágott és finoman lekerekített élkialakításig, számos megoldás létezik.

ÉLZÁRÁS FÁVAL

Legyen bármilyen laptermékből is egy bútoralakrész, annak élét ugyanúgy elláthatjuk fával. Persze adódhat a felvetés: miért ide a fa, ennyi erővel már az ABS élananyag is felkerülhetne... Egy fából készített él tartósabb, sérülés esetén javítható, emellett a bútornak egyedi jelleget adhat az erezete, a színe, semmi mással össze nem keverhető tapintása stb. A kereskedelemben sokféle fajtából kínálnak ilyen élananyagokat a fenyőfától és a tölgyfától kezdve a kőrisen, a cseresznyén és a juharon át, egészen a wenge vagy a zebrano fafajig. Gépi élzáráshoz általában furnérretegekből összepréselt, fahibáktól mentes fa éllecekből dolgozhatunk. Az 1–3 mm vastag élfurnérokat, illetve élleceket tekercses kiserelésben kínálják a gyártók, jellemzően 24, 34 és 42 mm szélességekben és 50 cm-es tekercshosszban. Egyedi igény esetén további méretek is igényelhetők. A Heitz Élfurnér Művek például a 1,5; 2; 2,5; 3; 3,5; 4 mm vastag

anyagokat tekercsben, a 4,5–15 mm vastagságú élleceket fix hosszban kínálja, 8–240 mm szélességig. Saját élananyagot is gyárthatunk fából, igény szerint igazodva az adott bútorhoz vagy a vevői igényhez.

FÉM ÉLZÁRÓK

A fémhatás intenzívvé vált az elmúlt évtizedben. Terjednek a fémszínű, sőt, valódi aluborítású bútorlapok – arany-, réz-, bronzszínekben, szálcsiszolt hatással. Az ipari dizájn megjelent a lakásokban is, az antracit és grafit színvilág pedig az IT-világ okoseszközeinek színeire épülve köszön vissza számos bútorban. A valódi fémek alkalmazása tehát ismét reneszánszát éli, így a fém élzárók, fémvázak keretek, abroncsok jelenléte markánsan növeli egy-egy bútor megjelenését, s nyilván az értékét is. ■

Képek

- www.finemerch.com
- www.urbanhardwoods.com
- www.custommade.com
- www.brownstoner.com
- www.kaiyo.com
- <https://kaiyo.com/west-elm-west-elm-live-edge-dining-table/>
- www.alibaba.com
- www.finemerch.com

Alu élananyag sarokkötő elemmel

A kovácsoltvas és a fa kombinációja szinte mindig jó párosítás